

Sygn. akt VII U 838/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem zainteresowanej K. P. (1)

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 16 marca 2016 r., nr (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 marca 2016 r., nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1 art. 6 ust.1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art.11 ust 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, późn. zm.) w związku z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121) oraz art. 22 § 1 i art. 300 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r., poz. 1502), stwierdził, że K. P. (1), jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u emerytalnemu, rentowym, chorobowemu od dnia 5 października 2015 r.

W uzasadnieniu podjętej decyzji organ rentowy wskazał, że po przeprowadzeniu u płatnika składek postępowania wyjaśniającego wywołanego budzącym wątpliwości zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych K. P. (1), ustalił na podstawie dostarczonych przez strony wyjaśnień, że zainteresowana została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na stanowisku konsultant ds. umów ubezpieczenia zdrowotnego w wymiarze czasu pracy 1/5 etatu, na czas określony od 5 października 2015 r. do 4 października 2017 r.

Do pisemnych wyjaśnień płatnik składek dołączył kserokopię : umowy o pracę, orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku, zakresu obowiązków, karty szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, oświadczeń trzech osób – prezesa spółki, księgowej oraz pracownika, którzy oświadczyli, że poznali K. P. (1) jako nowozatrudnionego pracownika, dokumentu (...) oraz list płac. Organ rentowy wskazał, że z wyjaśnień stron wynika, że ww. miała wykonywać pracę jeden dzień w tygodniu. Załączone oświadczenia nie potwierdzają faktycznego świadczenia pracy przez zainteresowaną. Nie została także zatrudniona

osoba, która przejęłaby obowiązki ww. w trakcie jej nieobecności w pracy. Stanowisko pracy powstało z dniem zgłoszenia ww. do ubezpieczeń społecznych. Dodatkowo organ rentowy podniósł, że K. P. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych, na krótko przed wystąpieniem z roszczeniem o zasiłek chorobowy oraz macierzyński. Zainteresowana bowiem stała się niezdolna do pracy po dwóch tygodniach od jej rozpoczęcia. Organ rentowy zaznaczył, że w toku postępowania strony nie przedstawiły dowodów świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy przez zainteresowaną na rzecz wskazanego płatnika składek.

W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powyższe ustalenia dają podstawę do uznania, że zawarta umowa o pracę jest nieważna z mocy art. 58 § 2 w związku z art. 83 Kodeksu cywilnego. Tym samym uzasadnione jest przyjęcie, że doszło w tym przypadku do naruszenia zasad współżycia społecznego. Zatrudnienie miało na celu wyłącznie uzyskanie świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa, co prowadzi do osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (decyzja z dnia 16 marca 2016 r., nr: (...) akta rentowe).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 29 kwietnia 2016 r. złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji ww. organu z dnia 16 marca 2016 r., nr: (...), stwierdzającej, że od 5 października zainteresowana K. P. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, że w toku postępowania wyjaśniającego przedstawił pełną, wymaganą dokumentację świadczącą o faktycznym wykonywaniu pracy przez K. P. (1) na rzecz płatnika składek. W związku z powyższym wniósł o uznanie pracownika K. P. (1) jako pracownika u ww. płatnika składek, który podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu (odwołanie, k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Organ rentowy, prezentując argumentację tożsamą jak w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji podkreślił, że brak jest jakichkolwiek miarodajnych dokumentów, które mogłyby wskazywać na fakt świadczenia przez odwołującą pracy na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Ponadto przedstawione okoliczności dają podstawy do stwierdzenia, że umowa została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 Kodeksu Cywilnego w zw. z art. 300 i 22 Kodeksu pracy i z naruszeniem zasad współżycia społecznego (art. 58 § 2 Kodeksu cywilnego w zw. Z art. 300 Kodeksu pracy – jedynie w celu uzyskania świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie organu rentowego zaskarżona decyzja została wydana prawidłowo (odpowiedź na odwołanie, k.6-7 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 29 czerwca 2016 r. pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisów prawa:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 , art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że K. P. (1) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w sytuacji gdy osoba ta z dniem 5 października 2015 roku zawarła ważną umowę o pracę z płatnikiem składek (...) Sp. z o.o.;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. 83 § 1 kc w zw. z art. 58 § 2 kc w zw. z art. 22 § 1 kp w zw. z art. 300 kp poprzez bezpodstawne przyjęcie, że umowa zawarta przez odwołującego z K. P. (1) była umową pozorną zawartą w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, a jej wyłącznym celem było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Ponadto pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez stwierdzenie, że K. P. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. od dnia 5 października 2015 roku;
2. zasądzenie od organu na rzecz Odwołującego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
3. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych i załączonych do odwołania oraz znajdujących się w aktach sprawy na potwierdzenie okoliczności i twierdzeń odwołującego;
4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z:
  - a) przesłuchania w charakterze świadka K. P. (1) na okoliczność zawarcia umowy o pracę z dnia 5.10.2015 roku, rodzaju wykonywanej pracy, wysokości pobieranego wynagrodzenia;
  - b) przesłuchania świadków A. Z., T. N. , T. M. na okoliczność wykonywania obowiązków pracowniczych przez K. P. (1), okoliczności jej zatrudnienia;
  - c) przesłuchania w charakterze strony za odwołującego Prezesa Zarządu M. P. na okoliczność przyczyn zawarcia umowy o pracę z K. P. (1), rodzaju wykonywanej pracy, wysokości pobieranego przez nią wynagrodzenia i sposobu jego ustalenia;

W uzasadnieniu swojego pisma pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem prawa, jak również na podstawie błędnej analizy stanu faktycznego zaistniałego w przedmiotowej sprawie. Z art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Zatem po stronie pracownika obowiązek ubezpieczeń społecznych powstaje w dniu nawiązania stosunku pracy, a ustaje w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy.

W niniejszej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki skutecznego i zgodnego prawem zawarcia umowy o pracę, która stała się podstawą objęcia pracownika ubezpieczeniem społecznym.

Pani K. P. (1) została zatrudniona na umowę o pracę na czas określony od 5 października 2015 roku do dnia 4 października 2017 roku na stanowisku konsultanta ubezpieczeń zdrowotnych na 1/5 etatu. Konkretny dzień tygodnia w jakim praca miała być świadczona na rzecz odwołującego był dopasowywany do grafiku pracy Pani P. w (...) w W.. Zakres obowiązków pani P. obejmował opiniowanie byłych i przyszłych pakietów ubezpieczeń zdrowotnych, które znajdują się w ofercie (...) Sp. z o.o. Stąd też wymiar czasu pracy K. P. (1) został ustalony na 1/5 etatu. Odpowiadał on ówczesnym potrzebom pracodawcy. O zatrudnieniu tej osoby zdecydowało jej kilkuletnie doświadczenie w branży ubezpieczeń zdrowotnych, znajomość pakietów medycznych dostępnych na rynku, a także elastyczność w zakresie wymiaru czasu pracy.

W chwili zatrudnienia przez spółkę (...), K. P. (1) była w ciąży, przy czym zakres obowiązków pracownika umożliwiał jej wykonywanie obowiązków również w tym stanie. Powyższe potwierdzało orzeczenie lekarskie nr (...) wystawione w dniu 5 października 2015 roku. Odwołujący również w zaufaniu do wystawionego orzeczenia podjął decyzję o nawiązaniu współpracy z K. P. (1).

Od dnia 17 października 2015 roku Pani P. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu zagrożenia ciąży. Ostatecznie komplikacje związane z ciążą powadziły do poronienia, co nastąpiło 16 grudnia 2015 roku.

Pracodawca nie miał żadnego wpływu na niezdolność Pani P. do pracy. Nagłe pogorszenie się stanu zdrowia było zjawiskiem nieprzewidywalnym, które pociągnęło za sobą traumatyczne i tragiczne w skutkach konsekwencje dla pracownicy K. P. (1).

W tym stanie rzeczy należy podnieść, że całkowicie błędnie organ twierdzi, że zatrudnienie K. P. (1) było czynnością podjętą wyłącznie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie w celu faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych.

Zatem po raz kolejny należy podkreślić, że w dniu zatrudnienia K. P. (1) jej stan zdrowia był dobry i nic nie wskazywało na to, że za dwa tygodnie nie będzie mogła ona wykonywać swoich obowiązków. Wskazać należy, że ciąża nie jest uznawana jako choroba, a wystąpienie powikłań w trakcie trwania ciąży lub nagle pogorszenie się stanu zdrowia jest od kobiet niezależne. Nie może ona również stanowić przesłanki dla organu rentowego do uznania zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia chorobowego jako nieetycznego, nieuczciwego czy sprzecznego z zasadami współżycia społecznego (pismo procesowe z dnia 29 czerwca 2016 r., k.19-25 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. P. (1) ukończyła studia licencjackie na Wyższej Szkole Administracji w zakresie administracji publicznej. Nie posiada innych dodatkowych kwalifikacji (zeznania odwołującej, k.72-73 a.s.).

W dniu 19 października 2009 r. K. P. (1) zawarła umowę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., natomiast w dniu 19 stycznia 2010 r. K. P. (1) zawarła kolejną umowę na czas nieokreślony z ww. pracodawcą. Odwołująca jest zatrudniona na stanowisku asystenta ds. obsługi pacjenta, na pełen etat z wynagrodzeniem 2300,00zł brutto. Do obowiązków ubezpieczonej należy obsługa pacjentów, rejestracja oraz umawianie pacjentów, podprowadzenie pod odpowiedni gabinet.

Od dnia 5 października 2015 r. K. P. (1) zatrudniona została w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Umowa zawarta została na czas określony od dnia 5 października 2015 r. do 4 października 2017 r. w wymiarze 1/5 etatu, za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 2.124,19 zł brutto. Na mocy zawartej umowy odwołująca objąć miała stanowisko konsultanta ds. umów ubezpieczenia zdrowotnego.

M. P. jest od stycznia 2015 r. prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Przedmiotem działalności spółki jest działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych. Początkowo była to jednoosobowa działalność gospodarcza, z której w późniejszym okresie czasu zawiązała się spółka. Wspólnikami spółki są T. N. i M. B.. W okresie od września do grudnia 2015 r. w spółce zatrudnionych było 8 osób na podstawie umowy zlecenia, z wynagrodzeniem kształtującym się w granicach od 200,00 zł do 500,00 zł miesięcznie oraz 4 osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem kształtującym się w granicach od 400,00 zł do 2000,00 zł miesięcznie (umowa o pracę z dnia 19 stycznia 2010 r. z (...) Sp. z o.o. – dokumentacja znajdująca się w aktach rentowych i osobowych zainteresowanej, umowa o pracę z dnia 5 października 2015 r. (...) Sp. z o.o. - dokumentacja znajdująca się w aktach rentowych i osobowych zainteresowanej, zeznania M. P. k. 88-89 a.s., zeznania zainteresowanej, k. 72-74 a.s.).

M. P. w celu zwiększenia obrotów w firmie, poprzez nawiązanie współpracy z towarzystwami ubezpieczeniowymi i dostawcami usług medycznych m.in. (...), (...) oraz (...) postanowił pozyskać nowego pracownika, który częściowo przejąłby jego obowiązki służbowe oraz który jednocześnie legitymowałby się stosownym doświadczeniem zawodowym w zakresie znajomości pakietów medycznych oferowanych przez ww. podmioty. Potencjalny pracownik musiał wykazywać się także wiedzą z zakresu funkcjonowania tych podmiotów, zakresu pakietów medycznych, cen, specjalistów, badań oraz refundacji. M. P. poszukiwał osoby posiadającej wiedzę specjalistyczną, która przyczyniłaby się do zwiększenia wyników sprzedażowych oferowanych pakietów medycznych.

Kandydatów na potencjalnych pracowników w swojej firmie, M. P. poszukiwał przede wszystkim przez znajomych tzw. „pocztą pantoflową”. Podczas spotkania ze współpracownikiem z towarzystwa ubezpieczeniowego, odwołujący został poinformowany że żona ww. aktualnie pracuje w (...), a jej system pracy pozwala jej na podjęcie dodatkowego zatrudnienia. Odwołujący przedstawił mężowi zainteresowanej warunki pracy jakie mógłby zaoferować K. P. (1). Pierwsza rozmowa zainteresowanej z prezesem spółki odbyła się tydzień bądź dwa przed końcem września 2015 r. Podczas tego spotkania w siedzibie spółki na ulicy (...) ww. rozmawiali na temat zatrudnienia oraz obowiązków jakie

miałyby wykonywać podczas tego zatrudnienia, do których należało, m.in. analiza i pomoc w tworzeniu abonamentów medycznych, dostosowanie zakresu abonamentu do grupy wiekowej, bądź do zawodów, które są bardziej lub mniej narażone. Z uwagi na posiadanie przez zainteresowaną wiedzy istotnej dla odwołującej spółki, M. P. podjął decyzję o zatrudnieniu zainteresowanej w firmie. Po dokonaniu ustaleń w zakresie proponowanych przez odwołującą warunków pracy i płacy w dniu 5 października 2015 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a K. P. (1) została zawarta umowa o pracę na czas określony od dnia 5 października 2015 r. do 4 października 2017 r. na stanowisku konsultanta ds. umów ubezpieczenia zdrowotnego, w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/5 etatu, za miesięcznym wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2.124,19 zł brutto, natomiast jako miejsce jej wykonywania wskazano siedzibę pracodawcy, tj. ul. (...) w W.. Jednocześnie K. P. (1) w dniu podpisania umowy została zapoznana z treścią zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez specjalistę ds. BHP M. H., z zakresem obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, a także K. P. (1) przedstawiła orzeczenie lekarskie, które wskazywało na brak przeciwwskazań do podjęcia pracy na ww. stanowisku. W dalszej części dnia A. Z. na polecenie prezesa zaprezentowała zainteresowanej jak wygląda praca w spółce, jak dokonuje się rozliczeń ubezpieczeń, co robi się z korespondencją oraz na czym polega codzienna praca. W chwili podpisywania przedmiotowej umowy, K. P. (1) była w drugim miesiącu ciąży, czego odwołujący miał świadomość (zeznania M. P., k. 88-89 a.s., zeznania zainteresowanej, k. 72-74 a.s, zestawienie osób zatrudnionych na umowę o pracę oraz zleceniobiorców w okresie od września do grudnia 2015 r., dokumentacja z akt osobowych i rentowych zainteresowanej, zeznania świadka A. Z., k.69-70 a.s. zeznania świadka T. M., k. 71-72 a.s.).

W dniu 5 października 2015 r. K. P. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. z tytułu zawartej umowy o pracę. W złożonych dokumentach rozliczeniowych płatnik składek wykazał następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: za październik 2015 r. - 868,93 zł, za listopad 2015 r. - 0zł (dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych zainteresowanej).

W dniu 16 października 2016 r. zainteresowana po raz drugi stawiała się w pracy. Prezes spółki zaprezentował jej porównania, które spółka przygotowuje dla klientów, obszary w których można dokonywać zmian, ale także rozmawiali o przygotowaniu pakietów pod konkretnych klientów. Ponadto analizowali produkty medyczne - abonamenty. Próbowali dobrać produkt medyczny dla firmy, która złożyła zapotrzebowanie. Ponadto zainteresowana powiadomiła prezesa spółki, że źle się czuje (zeznania M. P. k. 88-89 a.s., zeznania zainteresowanej k. 72-74 a.s., zeznania świadka A. Z. k.69-70 a.s. zeznania świadka T. M., k. 71-72 a.s.).

W dniu 17 października K. P. (1) stała się niezdolna do pracy z powodu problemów związanych z ciążą, i rozpoczęła korzystanie ze zwolnienia lekarskiego. W dniu 7 grudnia 2015 r. zainteresowana została skierowana do (...) Szpitala (...) w W. na zabieg przerwania ciąży w związku z wadą genetyczną płodu. Do lutego 2016 r. zainteresowana przebywała na urlopie macierzyńskim, następnie była pod opieką ginekologiczną, natomiast później przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z kolejną ciążą (dokumentacja medyczna zainteresowanej, zeznania M. P., k. 88-89 a.s., zeznania zainteresowanej, k. 72-74 a.s).

Zarówno przed zatrudnieniem K. P. (1), tak jak i po jej odejściu na zwolnienie lekarskie obowiązki na stanowisku konsultanta ds. umów ubezpieczenia zdrowotnego wykonywał prezes spółki M. P.. Zainteresowana nigdy faktycznie nie zaczęła wykonywać obowiązków jakie pracodawca powierzył jej w zawartej przez strony umowie o pracę (zeznania zainteresowanej k. 72-74 a.s., M. P., k. 88-89 a.s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez K. P. (1) ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W oparciu o wyniki przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz w świetle zgromadzonych dowodów, organ rentowy uznał, że umowa o pracę na podstawie, której zainteresowana została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez ww. płatnika składek została zawarta w celu uzyskania świadczeń, a nie faktycznego wykonywania pracy. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, płatnik składek nie przedstawił wymiernych dowodów potwierdzających faktyczne zatrudnienie K. P. (1). Natomiast analiza faktyczna i prawna zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego materiału, uzasadnia stwierdzenie, że ubezpieczona nie

podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u wyżej wymienionego pracodawcy, albowiem zawarta w dniu 5 października 2015 r. umowa o pracę jest umową pozorną, naruszającą zasady współzycia społecznego (decyzja z dnia 16 marca 2016 r., odpowiedź na odwołanie z dnia 30 maja 2016 r. k. 6-7 a.s.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 29 kwietnia 2016 r. k. 2 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych K. P. (1) oraz w oparciu o zeznania świadków A. Z., T. M. oraz stron postępowania – zainteresowanej K. P. (1) i prezesa odwołującej spółki M. P..

Powołane przez Sąd Okręgowy dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów, należało uznać za mające wysoki walor dowodowy, a przez to mogące stanowić podstawę do czynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział W. z dnia 16 marca 2016 r., nr: (...) niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Jedyną kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy zainteresowana K. P. (1) od dnia 5 października 2015 r. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zawartej umowy o pracę z płatnikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Aby kwestię tę rozstrzygnąć, należy dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2016.963 j.t.– dalej ustawa systemowa) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie z treścią art. 11ust. 1 ustawy systemowej osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, a więc pracownicy, podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu. Natomiast osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12 ust. 1).

Definicja pracownika zawarta została w art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem upoważnionym do oceny ważności umowy o pracę, która stanowi podstawę ubezpieczenia. W świetle przepisu art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej do zakresu działania Zakładu należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzenie i ustalenie obowiązku ubezpieczeń społecznych. W doktrynie i orzecznictwie sądowym konsekwentnie jest przyjmowana dopuszczalność weryfikowania rzeczywistego charakteru zawieranych przez ubezpieczonych umów o pracę, czego przykładem jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005r. (sygn. akt III UK 200/04), zgodnie z którym „Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do zbadania ważności umowy o pracę w celu stwierdzenia objęcia ubezpieczeniem społecznym pracowników, w tym także zbadania, czy umowa ta nie została zawarta dla pozorów. Kontrola i weryfikacja zawartych umów o pracę w stosunku do osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego odbywa się przy tym nie tylko w zakresie warunków formalnych tych umów, ale także tego, czy osoby zgłoszone do ubezpieczenia społecznego faktycznie wykonywały obowiązki pracownicze w okresie wskazanym w umowie” (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 grudnia 2004r.).

Oceny, czy zawarta umowa jest umową o pracę, należy dokonywać na podstawie przepisów kodeksu pracy. Natomiast o jej ważności i skuteczności będą decydowały dodatkowo stosowane odpowiednio na podstawie ar. 300 k.p. przepisy

kodeksu cywilnego. Wskazania wymaga, że zgodnie z art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, a pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Oczywiście jest, że zawarcie umowy o pracę w celu wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy odpowiada prawu pracy, a całkowicie zgodne z porządkiem prawnym i z zasadami współżycia społecznego jest dążenie stron umowy o pracę do tego, ażeby pracownik z tytułu pracowniczego statusu uzyskiwał przewidziane w prawie o ubezpieczeniach społecznych prawa i świadczenia. Są to podstawowe i niebudzące żadnych wątpliwości relacje między stosunkami pracy i stosunkami ubezpieczenia społecznego. Jednak sam fakt złożenia przez strony oświadczeń zawierających formalne elementy określone w art. 22 k.p. nie oznacza jeszcze, że taka umowa jest ważna.

Z treści art. 22 k.p. wynika, że stosunek pracy charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami: koniecznością osobistego wykonywania pracy, podporządkowaniem pracodawcy, wykonywaniem pracy na jego rzecz i ryzyko oraz odpłatnością za pracę. Istotą stosunku pracy jest zatem, aby m. in. praca odbywała się pod kierownictwem pracodawcy i by pracownik stosował się do jego poleceń związanych zwłaszcza z organizacją i przebiegiem pracy. Świadcząc umowę o pracę pracownik jest podporządkowany pracodawcy, co do czasu, miejsca i sposobu jej wykonywania. Stosunek pracy jest stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. Po stronie pracownika musi zatem istnieć chęć świadczenia pracy oraz możliwości jej świadczenia, a po stronie pracodawcy potrzeba zatrudnienia i korzystania z tej pracy za wynagrodzeniem. Istnienie faktycznego stosunku pracy jest warunkiem powstania pracowniczego ubezpieczenia społecznego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 października 2014r., sygn. akt III AUa 25/14, lex 1544690). Można więc stwierdzić, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy charakteryzujący się w/w cechami i jest realizowany.

W judykaturze utrwalony jest pogląd, że w sytuacji, gdy stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006r., sygn. akt III AUa 433/2005). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle od opłacania składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r., II UK 43/05). O tym, że strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje więc formalne zawarcie umowy nazwanej umową o pracę, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy – a więc świadczenia pracy podporządkowanej w czasie i miejscu wyznaczonym przez pracodawcę. Nie można mówić o umowie o pracę, jeżeli w łączącym strony stosunku prawnym brak jest podstawowych elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, takich jak osobiste wykonywanie czynności oraz podporządkowanie organizacyjne i służbowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1997r., sygn. akt I PKN 394/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1998r., sygn. akt I PKN 416/98). Dokonując kwalifikacji stosunku prawnego należy uwzględnić zarówno zgodny zamiar stron i cel umowy, jak i okoliczności istniejące w chwili jej zawierania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1998r., sygn. akt I PKN 191/98).

Sąd zważył również, że zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Nadto w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest świadczona lecz na innej podstawie niż umowa o pracę (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006r., I UK 120/06, z dnia 8 lipca 2009r., sygn. akt I UK 43/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2014r., sygn. akt III AUa 426/13).

Dokonując analizy niniejszej sprawy przez pryzmat art. 83 § 1 k.c. oraz powołanych poglądów orzecznictwa Sąd w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe uznał, że umowa zawarta pomiędzy K. P. (1), a płatnikiem składek zdecydowanie miała charakter pozorny.

W toku postępowania dowodowego Sąd przeprowadził obszerne postępowanie dowodowe, przesłuchał świadków, strony procesu, a także zapoznał się z obszerną dokumentacją. Z ustaleń Sądu wynika, że zainteresowana w odwołującej spółce pojawiła się tylko dwa razy. Pierwszego dnia K. P. (1) tak naprawdę nie wykonywała żadnych czynności, a w zasadzie jej obecność sprowadzała się do podpisania umowy z prezesem spółki M. P. i uczestnictwie w szkoleniu BHP. Drugiego dnia w pracy natomiast jej obecność polegała tylko i wyłącznie na rozmowie z prezesem odwołującej spółki na temat ich współpracy, a także przygotowania pakietów pod konkretnych klientów. W momencie podpisywania umowy zainteresowana była już w ciąży, o czym wiedział, prezes odwołującej spółki. Jak wynika z zeznań M. P., K. P. (1) została zatrudniona w celu pozyskania od niej informacji na temat funkcjonowania jak i rodzajów pakietów medycznych, ich cen, zakresu działania medycyny pracy, ilości specjalistów, placówek, refundacji oraz współpracowników towarzystw ubezpieczeniowych m.in. (...). K. P. (1) będąc nadal zatrudniona w firmie (...) miała dostęp do powyżej wskazanych danych, z których mogła skorzystać odwołująca spółka w celu własnego rozwoju i korzyści finansowych. Zdaniem Sądu całokształt zebranego materiału dowodowego, wskazuje za to, że umowa o pracę została zawarta w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Również wynagrodzenie jakie otrzymywała zainteresowana, w ocenie Sądu było wynagrodzeniem nazbyt wysokim. Wynagrodzenie jakie spółka zaoferowała K. P. (1), na 1/5 etatu wynosiło 2.124,19 zł, co w przeliczeniu na pełen etat wynosi ponad 10.000,00 zł, podczas gdy wszyscy inni pracownicy zatrudnieni w spółce pobierali minimalne wynagrodzenie. Dodatkowo wskazać należy, że zakres obowiązków zainteresowanej w firmie (...), który polegał m.in. na obsłudze pacjentów, rejestrowaniu ich oraz umawianiu wizyt, znacznie odbiegał o tych które rzekomo miałyby wykonywać w (...) Sp. z o.o. Prezes zainteresowanej spółki powierzył K. P. (1) odpowiedzialne stanowisko, zdaniem Sądu z wygórowanym wynagrodzeniem, biorąc pod uwagę warunki, na jakich byli zatrudnieni inni pracownicy.

Na podkreślenie zasługuje również okoliczność, że prezes spółki współpracował z mężem zainteresowanej i z racji tej współpracy pozostawali w bliskich kontaktach. Spółka nie zamieszczała żadnych ogłoszeń o wolnym stanowisku pracy, jak również nie prowadziła profesjonalnego naboru. W ocenie Sądu stanowisko konsultanta ds. umów ubezpieczenia zdrowotnego stworzone zostało na potrzeby zatrudnienia konkretnej osoby, nie w celu wykonywania przez nią pracy, a jedynie w celu uzyskania przez nią świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych. Świadczą o tym zeznania płatnika, mówiące o tym, że przed zatrudnieniem K. P. (1) jak i po jej odejściu na zwolnienie lekarskie to właśnie on wykonywał wszystkie obowiązki związane z ofertami pakietów medycznych.

Postępowanie dowodowe przeprowadzone w rozpoznawanej sprawie w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, że zatrudnienie K. P. (1) było pozorne. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, żeby zamiarem stron umowy o pracę, było faktyczne świadczenie pracy przez zainteresowaną na podstawie przepisów Kodeksu Pracy, a co najwyżej pozyskanie przez odwołującą spółkę informacji, do których dostęp miała zainteresowana. Tym samym, Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych słusznie wskazał, że celem ich zawarcia było tylko i wyłącznie uzyskanie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z tytułu niezdolności do pracy w związku z ciążą, co w konsekwencji prowadzi do osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych jego uczestników.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że wydana decyzja organu rentowego z dnia 16 marca 2016 r., nr: (...) jest prawidłowa i dlatego na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji orzeczenia.